

คำสั่งวนซ้ำ (Loop)

While , For

1. Loop : While

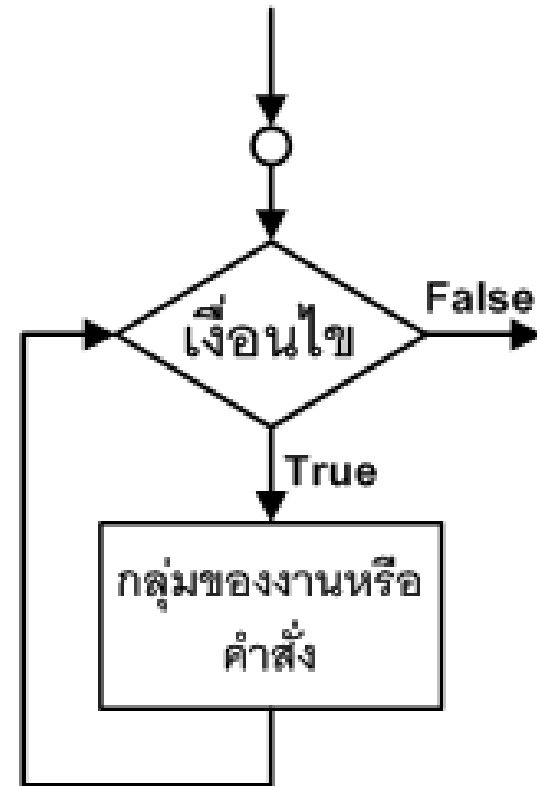
งานที่ต้องทำซ้ำเป็นจำนวนรอบ ใช้ได้ทั้งการวนรอบที่มีจำนวนรอบที่แน่นอนและไม่แน่นอน

มีเงื่อนไขในการหยุดการทำงาน

ตรวจเงื่อนไขก่อนการทำงานทุกครั้ง
ถ้าใช้ตามที่เงื่อนไขต้องการ จะทำงานซ้ำต่อไป

อาจไม่ได้ทำเลยแม้แต่ครั้งเดียว

Flow diagram

1. Loop : While

คำสั่ง **while** จะทดสอบเงื่อนไขก่อนทำงาน จะวนรอบทำงานเมื่อเงื่อนไขเป็นจริง
รูปแบบ

while condition :
statement(s)

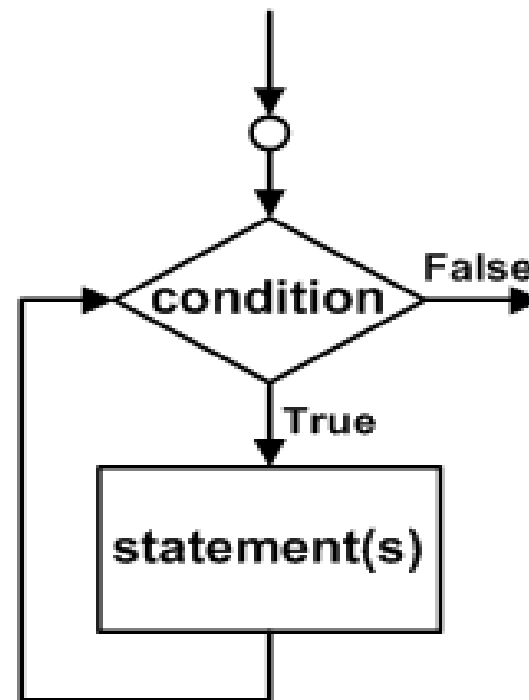
อธิบาย

Condition คือ เงื่อนไขในการตัดสินใจว่า
ต้องการให้ทำงานหรือไม่

ถ้าเงื่อนไขเป็นจริง (True) จึงจะทำงาน

statement คือ คำสั่งที่ต้องการให้ทำงานในกรณีที่ เงื่อนไขเป็นจริง

Flow diagram

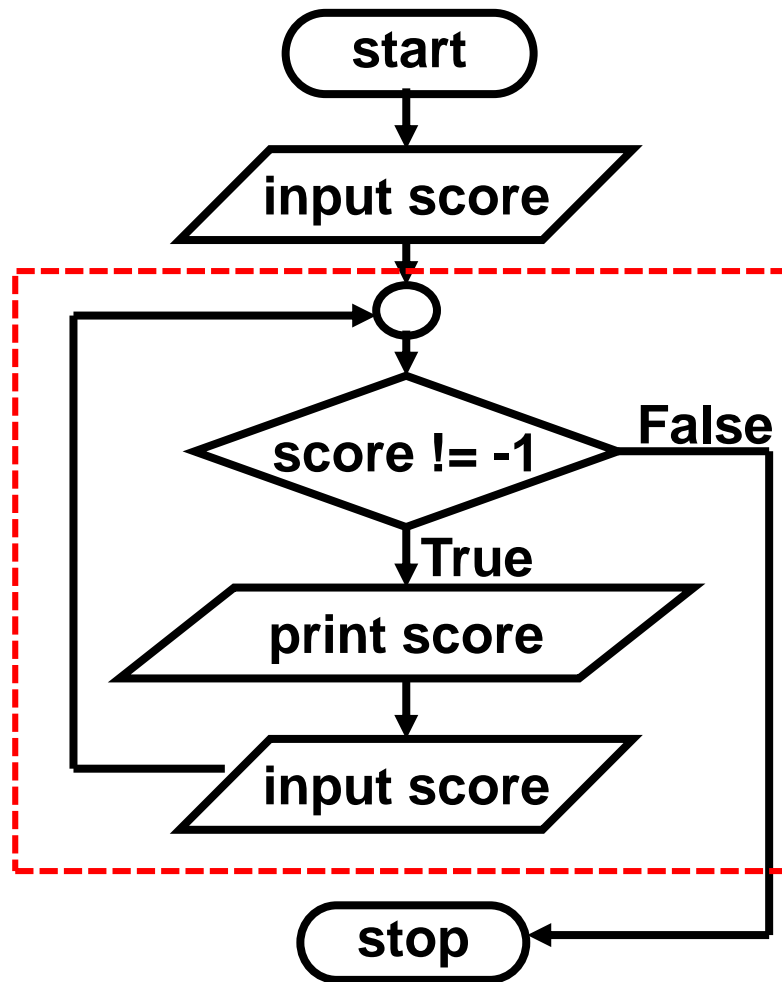
ตัวอย่าง 1 รับและแสดงคะแนน

ให้รับคะแนนของนักศึกษาในกลุ่มหนึ่งแล้วทำการแสดงผล
โดยกำหนดให้การป้อนคะแนนเป็น -1 คือสิ้นสุดการรับคะแนน
(ให้ใช้คำสั่ง while)

วิเคราะห์โจทย์

ผลลัพธ์	คือ แสดงคะแนนของนักศึกษาในกลุ่มหนึ่ง	
ข้อมูลเข้า	คือ คะแนนของนักศึกษาในกลุ่มหนึ่ง	(score)
การประมวลผล	จำนวนรอบไม่แน่นอน	
	ผู้ใส่ข้อมูล -1 สิ้นสุดการรับ	เป็นเงื่อนไขในการหยุด

ตัวอย่าง 1 รับและแสดงคะแนน(ต่อ)

เริ่มต้นทำงาน

รับค่าคะแนนจากผู้ใช้

ถ้าคะแนนที่รับมาไม่เท่ากับ
-1 ให้แสดงผลคะแนนนั้น
แล้วเริ่มต้นรับคะแนนใหม่

สิ้นสุดทำงาน

ตัวอย่าง 1 รับและแสดงคะแนน(ต่อ)

เขียนโปรแกรมภาษาไพทอน `score.py` ได้ดังนี้

```
inp = input("score :")  
  
score = float(inp)  
  
while score != -1 :  
  
    print(score)  
  
    inp = input("score :")  
  
    score = float(inp)
```

ตัวอย่างการทำงานและผลลัพธ์ที่ได้

```
>>>  
score      :45  
45.0  
score      :40  
40.0  
score      :39.2  
39.2  
score      :37  
37.0  
score      :-1  
>>> |
```

ตัวอย่าง 2

ให้รับค่าเลขจำนวนจริงค่าหนึ่งแล้วทำการแสดงผลของค่ากำลังสองของ
เลขนั้น โดยกำหนดให้ถ้ามีการป้อนค่าลบให้สิ้นสุดการรับข้อมูล
(กำหนดให้ใช้ คำสั่ง while)

วิเคราะห์โจทย์

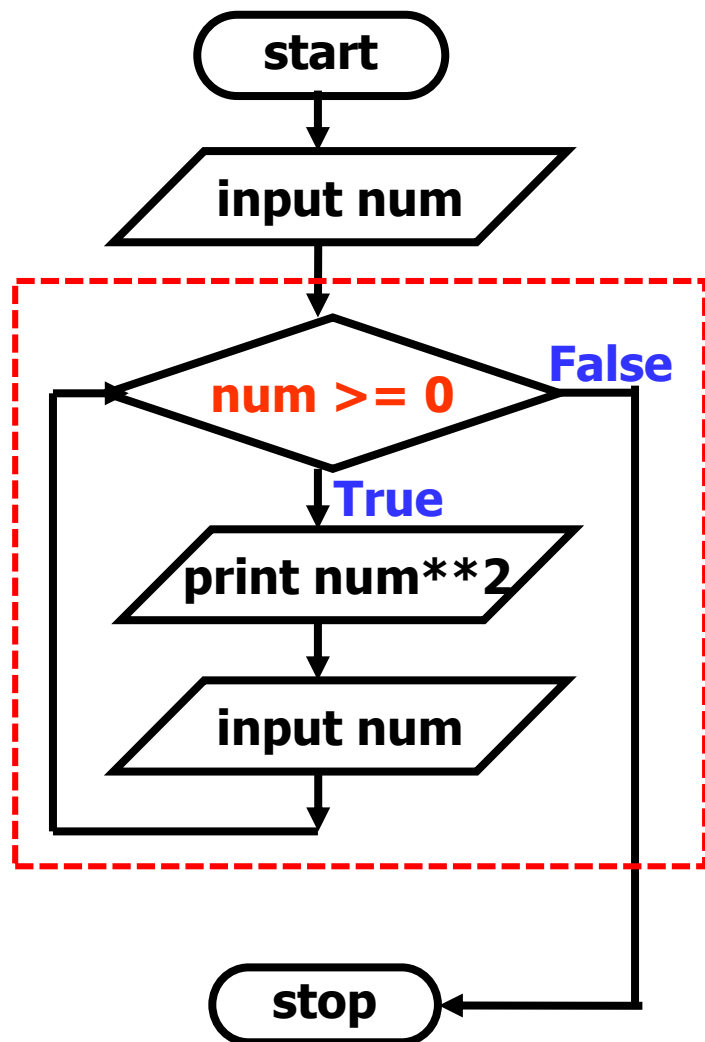
ผลลัพธ์ คือ ค่ากำลังสองของตัวเลขที่รับเข้ามา

ข้อมูลเข้า คือ เลขจำนวนจริง (num)

การประมวลผล จำนวนรอบไม่แน่นอน

ป้อนค่าข้อมูลเป็นเลข**ลบ** เงื่อนไขในการ**หยุด**วนทำซ้ำ

ตัวอย่าง 2 (ต่อ)

เขียนโปรแกรมภาษาไพทอน power.py

```
inp=input('Input float number : ')
num = float(inp)
while num >= 0 :
    print('Power of num=', num**2)
    inp=input('Input float number : ')
    num = float(inp)
```

ผลลัพธ์ที่ได้

```
>>>
Input float number : 2.5
Power of num= 6.25
Input float number : 5.5
Power of num= 30.25
Input float number : -1
>>> |
```


Infinite Loop

ข้อควรระวัง!! เราอาจเขียนโปรแกรมแล้วเกิด วนซ้ำไม่จบสิ้น (infinite loop) ดังตัวอย่าง

```
var = 1

while var == 1 :      # This constructs an infinite loop

    num = input("Enter a number :")

    print ("You entered: ", num)

print ("Good bye!")
```

เมื่อโปรแกรมทำงาน สมมุติเราใส่ข้อมูลดังตัวอย่าง

Enter a number :20

You entered: 20

Enter a number :29

You entered: 29

Enter a number :3

You entered: 3

จากตัวอย่างข้างต้น โปรแกรมจะวนทำงานไม่จบสิ้น เราต้อง กด **CTRL+C** เพื่อจบการทำงานของโปรแกรม : Keyboard Interrupt

2. Loop : For

ปกติภาษาที่เราคุ้นเคย เมื่อทำงาน Loop ด้วยคำสั่ง For มักจะใช้ตัวเลขเป็นตัวนับการวนซ้ำ คำสั่ง For ในภาษาไพทอน จะใช้ ลำดับ(sequence) เป็นตัววนซ้ำ

ตัวอย่าง เป็นการเปรียบเทียบการเขียนโปรแกรมเพื่อ loop โดยใช้

คำสั่ง while และคำสั่ง for

```
counter = 0
while counter <= 10 :
    print (counter)
    counter +=1
```

ผลลัพธ์

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

```
for counter in range (10):
    print (counter)
```

ผลลัพธ์

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

2. Loop : For

คำสั่ง **for** ในภาษาไพทอนจะวนซ้ำเพื่อทำงาน โดยใช้ **ลำดับ (sequence)** เช่น ลำดับที่เรา **ระบุโดยตรง** , **ลิสต์** , **สตริง** , **range()**

- รูปแบบ **for... in ... :**

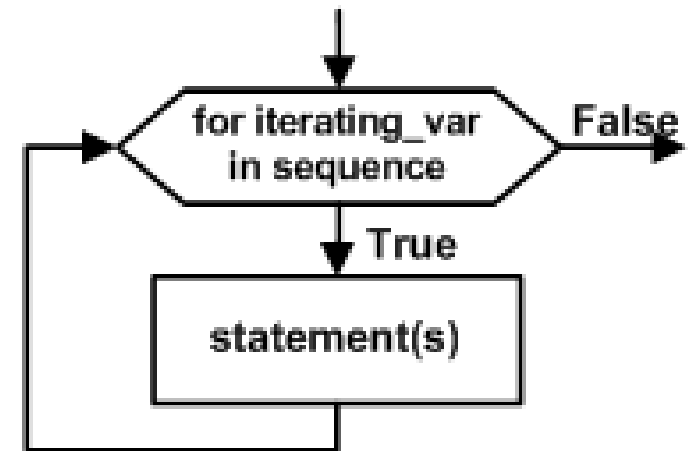
```
for iterating_var in sequence :  
    statements(s)
```

อธิบาย **iterating_var** คือ ตัวแปรที่ใช้วนซ้ำ

sequence คือ ลำดับ

statement(s) คือคำสั่งในขอบเขตของคำสั่ง **for** จะวนรอบทำซ้ำ(True) สำหรับ next item from sequence และออกจากการวนรอบ(False) เมื่อ no more item in sequence

Flow diagram

2. Loop : For

ใช้ลำดับ (sequence) : ลำดับที่เราระบุโดยตรง, ลิสต์, สตริง, range()

(1) คำสั่ง for วนซ้ำทำงาน ลำดับที่ใช้คือ : กำหนดลำดับโดยตรง

ตัวอย่าง

```
for i in 1,2,3,4,5 :  
    print(i)
```

ผลลัพธ์
1
2
3
4
5

```
for i in 'one','two','three':  
    print(i)
```

ผลลัพธ์
one
two
three

2. Loop : For

ใช้ลำดับ (sequence) : ลำดับที่เรา**ระบุโดยตรง**, **ลิสต์**, **สตริง**, **range()**

(2) คำสั่ง for วนซ้ำทำงาน ลำดับที่ใช้คือ : สตริงหรือข้อความ

```
for letter in 'Python' :  
  
    print (letter)
```

ผลลัพธ์
P
y
t
h
o
n

(3) คำสั่ง for วนซ้ำทำงาน ลำดับที่ใช้คือ : ลิสต์

```
fruits = ['banana', 'apple', 'mango']  
  
for word in fruits :  
  
    print(word)
```

ผลลัพธ์
banana
apple
mango

```
a = ['cat', 'window', 'defenestrate']  
for x in a :  
    print (x)
```

ผลลัพธ์
cat
window
defenestrate

2. Loop : For

ใช้ลำดับ (sequence) : ลำดับที่เราระบุโดยตรง, ลิสต์, สตริง, range()

(4) คำสั่ง for วนซ้ำทำงาน ลำดับที่ใช้คือ : range()

```
for i in range(10) :  
    print (i)
```

ผลลัพธ์

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

การวนซ้ำ คำสั่ง for ดังตัวอย่างข้างต้น

มีการเรียกใช้ ฟังก์ชัน range() อธิบายฟังก์ชัน range() ได้ดังนี้ →

2. Loop : For

ใช้ลำดับ (sequence) : ลำดับที่เรา**ระบุโดยตรง**, **ลิสต์**, **สตริง**, **range()**

- รูปแบบ `range([start,] stop [,step])` argument เป็นเลขจำนวนเต็ม

ฟังก์ชัน `range()` มีการส่งหรือ pass parameter ให้ฟังก์ชัน `range` ได้ 3 argument

- **pass 1 arg.** → called **stop** ในกรณีนี้ฟังก์ชัน `range` จะ return sequence ในขอบเขต ตั้งแต่ 0 – (**end-1**)
- **pass >=2 arg.** ตัวแรกเรียก **start** ตัวถัดมาเรียก **stop** ตัวสุดท้ายเรียก **step**
ลำดับจะถูกสร้าง ด้วยการเพิ่มค่าจาก **start** ไป **end** โดยเพิ่มขึ้นด้วยค่าของ **step**
(ถ้า **step** เป็นบวก ค่าสุดท้ายใน sequence คือ largest multiple less than end)

ตัวอย่าง

สรุป รูปแบบการใช้ function `range()` มี 3 รูปแบบ คือ
1 arg → `range(10)`
2 arg → `range(0,10)`
3 arg → `range(0,10,1)`

`range(10)` `range(0,10)` `range(0,10,1)` ได้ผลลัพธ์เหมือนกันคือตัวเลขตั้งแต่ 0 ถึง 9

2. Loop : For

รูปแบบ `range([start,] stop [,step])`

ตัวอย่าง คำสั่ง for และการเรียกใช้ ฟังก์ชัน range()

for counter **in** range (1,101) :

vary control variable from 1 to 100 increments of 1

for counter **in** range (100, 0 ,-1) :

vary control variable from 100 to 1 increments of -1

for counter **in** range (7,78,7) :

vary control variable from 7 to 77 in steps of 7

for counter **in** range (2,21,3) :

vary control variable over following sequence of value 2 5 8 11 14 17 20

for counter **in** range (1,10,4) :

vary control variable over following sequence of value 1,5,9

for counter **in** range (99,-1,-11) :

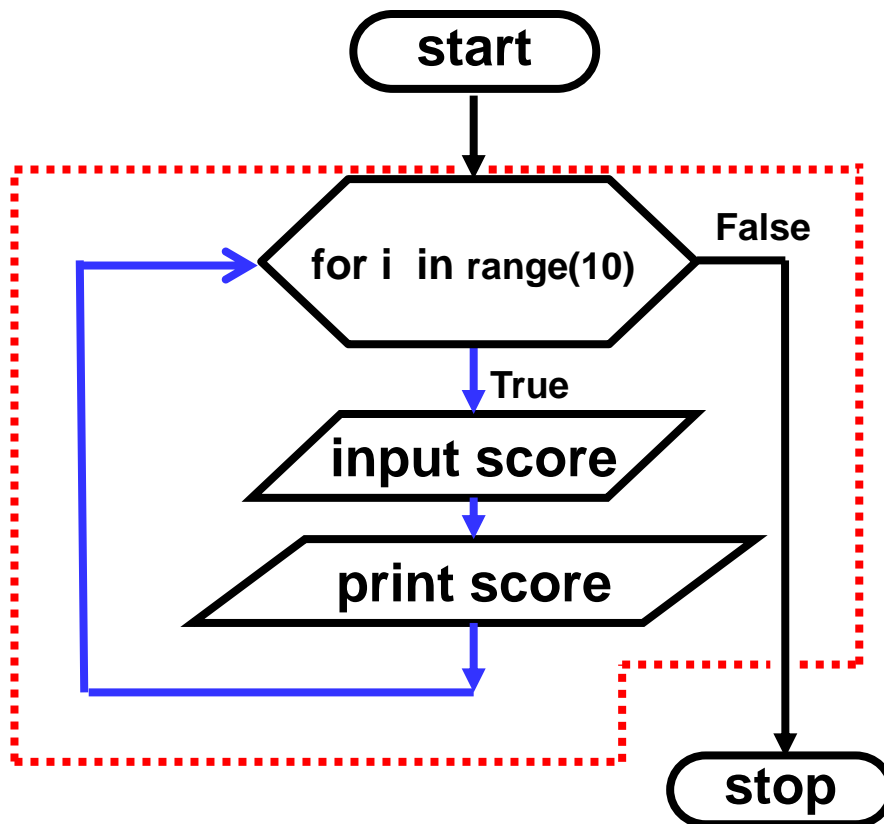
vary control variable over following sequence of value 99 88 77 66 55 44 33 22 11 0

ตัวอย่าง 1

ให้รับคะแนนของนักศึกษา 10 คนแล้วทำการแสดงผล (ใช้คำสั่ง for)

วิเคราะห์โจทย์

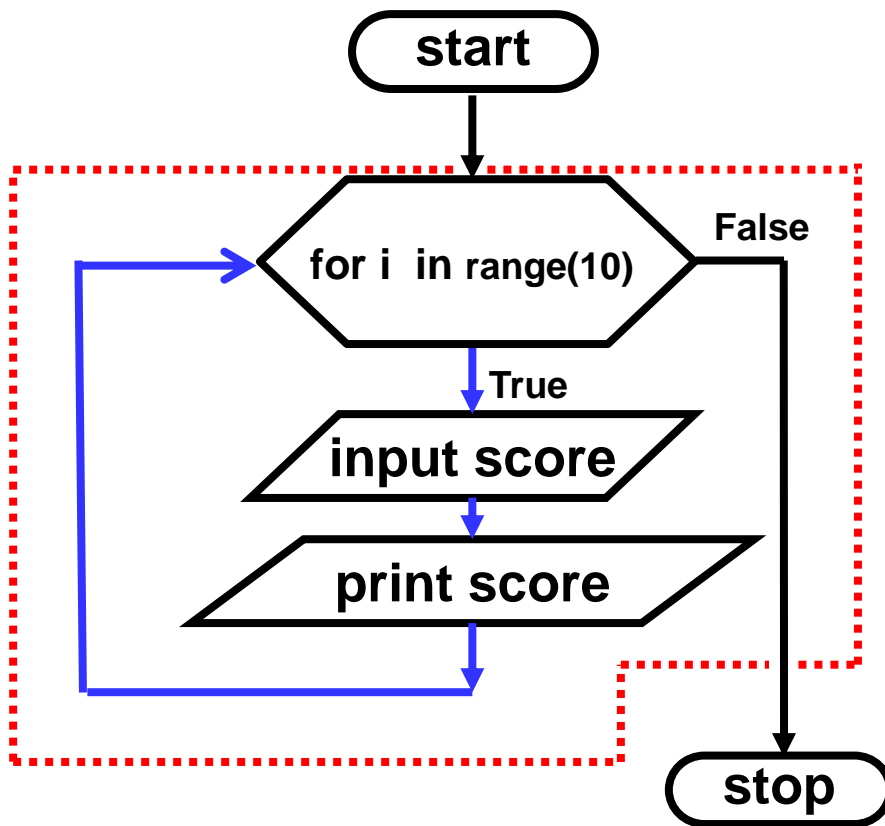
10 คน จำนวนรอบแน่นอน

- กำหนดขอบเขตการวนซ้ำ
- ในแต่ละรอบที่ทำงานตัวแปร i จะเพิ่มขึ้นทีละหนึ่ง
- รวมทำงาน 10 รอบ

ตัวอย่าง 1

เขียนโปรแกรมภาษาไพทอน ScoreFor.py ได้ดังนี้


```
for i in range(10) :  
    inp=input("score :")  
    score=float(inp)  
    print(score)
```

ตัวอย่าง 2

ให้รับคะแนนของนักศึกษา n คนแล้วทำการคำนวณและ
แสดงผลคะแนนเฉลี่ย โดยที่ค่า n ให้รับจากผู้ใช้ (For)

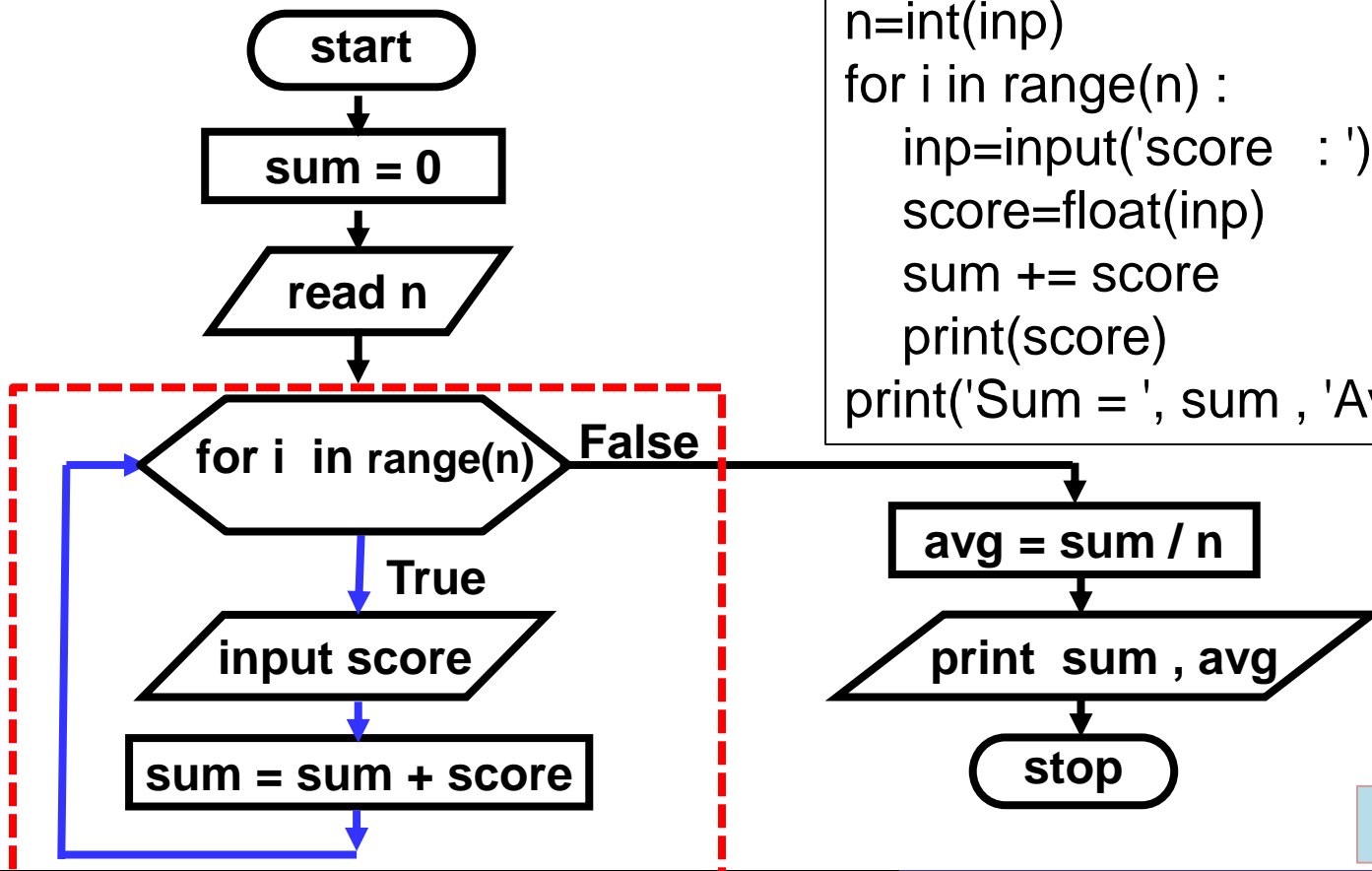
วิเคราะห์โจทย์

- n คน จำนวนรอบแน่นอน
- กำหนดตัวแปร sum ไว้สำหรับเก็บค่าผลรวม (ตัวแปรที่เก็บค่าผลรวมก่อนใช้งานต้องให้ค่าเริ่มต้นเป็น 0 ก่อน)

ตัวอย่าง 2 (ต่อ)

เขียนโปรแกรมภาษาไพทอน ScoreForAvg.py ได้ดังนี้

```
sum=0.0
inp=input( ' number student : ')
n=int(inp)
for i in range(n) :
    inp=input('score  : ')
    score=float(inp)
    sum += score
    print(score)
print('Sum = ', sum , 'Average = ' ,sum/n)
```


5 55 42 75 85 90

ตัวอย่าง 3

โจทย์ คุณ อะเล็กซิส ฝากเงินในบัญชีสะสมทรัพย์ \$1000 ได้รับอัตราดอกเบี้ย 5% ต่อปี และดอกเบี้ยที่ได้ในแต่ละปีก็สะสมเข้าในบัญชีดังกล่าว เมื่อฝากครบ 10 ปี จงเขียนผังงานและโปรแกรมแสดงเงินในบัญชีตั้งแต่ปีที่ 1 จนถึงปีที่ 10

กำหนดสูตรดังนี้

$$a = p(1+r)^n$$

p = จำนวนเงินเริ่มต้น

r = อัตราดอกเบี้ย

n = จำนวนปีที่ฝาก

a = จำนวนเงินทั้งหมดเมื่อครบ n ปี

จากโจทย์ กำหนดตัวแปรและเขียนผังงานได้ดังนี้

กำหนดตัวแปร

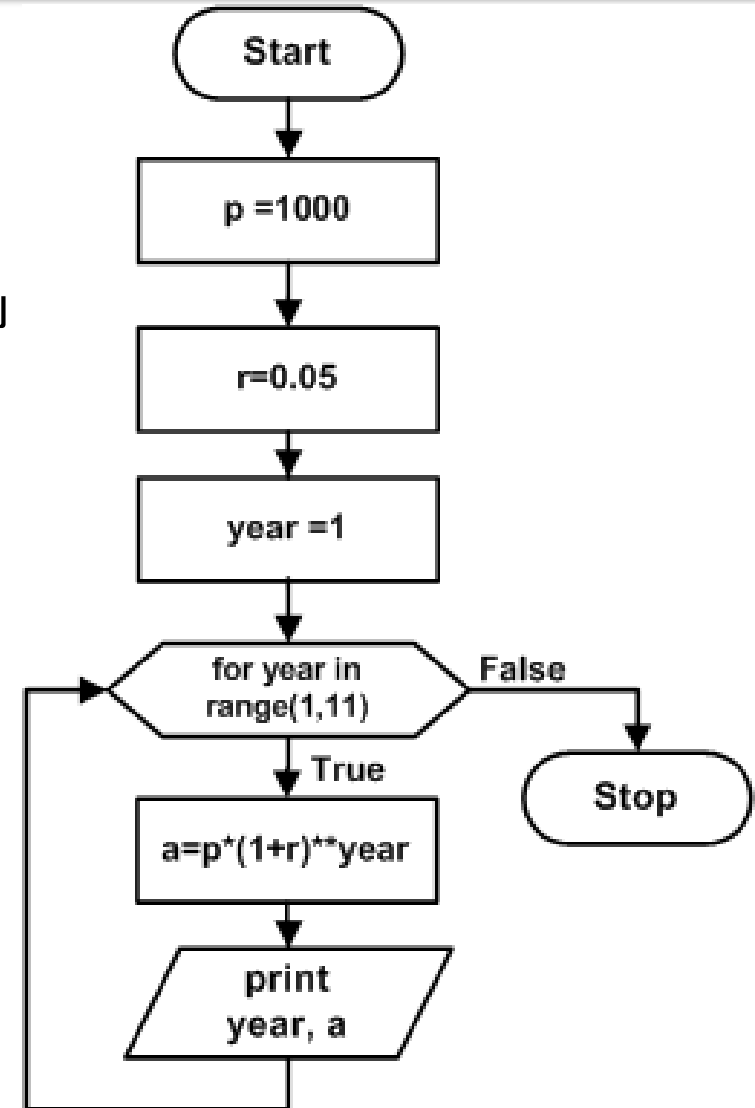
$p=1000$ จำนวนเงินเริ่มต้น

$r = 0.05$ อัตราดอกเบี้ย

$year = 1$ โปรแกรมวนรอบตามจำนวนปีที่โจทย์กำหนดคือ 10 ปี

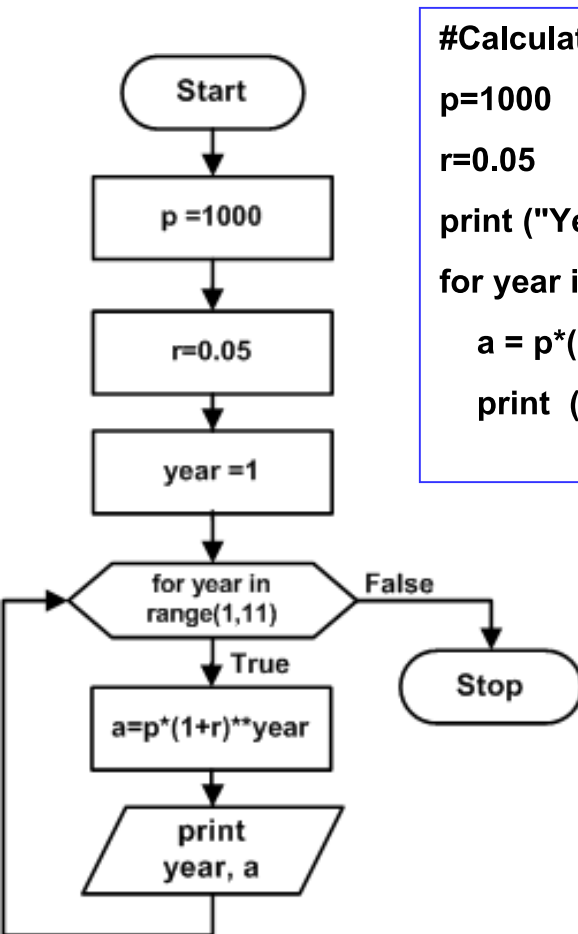
a = จำนวนเงินทั้งหมดที่ได้ ตั้งแต่ปีที่ 1 จนครบ 10 ปี

สูตร $a=p*(1+r)**year$

ตัวอย่าง 3 (ต่อ)

- จากโจทย์ การคำนวณเงินฝาก เขียนโปรแกรมภาษาไพทอนได้ดังนี้

#Calculate Amount

p=1000 # start principle

r=0.05 # interest rate

print ("Year %21s " % "Amount on deposit")

for year in range (1,11):

 a = p*(1+r)**year

 print ("%4d %21.2f" %(year , a))

จากโปรแกรมได้ผลลัพธ์ดังนี้

```
>>>
Year      Amount on deposit
1          1050.00
2          1102.50
3          1157.63
4          1215.51
5          1276.28
6          1340.10
7          1407.10
8          1477.46
9          1551.33
10         1628.89
>>>
```

ฟังก์ชัน print(): การแสดงผลแบบไม่ขึ้นบรรทัดใหม่

- The **keyword** argument *end* can be used to avoid the newline after the output, or end the output with a different string:

ตัวอย่าง

```
a = 0
```

```
b = 1
```

```
while b < 1000 :
```

```
    print(b, end=',')
```

```
    a = b
```

```
    b = a+b
```

ผลลัพธ์ที่ได้

```
1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128, 256, 512,
```

```
>>> |
```


แบบฝึกหัด

1. จงเขียนผังงานและเขียนโปรแกรมสำหรับในการบวกเลขจำนวนเต็ม n จำนวน แล้วแสดงผลลัพธ์ออกทางจอภาพ

เช่น ระบุเลขจำนวนเต็มที่จะป้อน 5 ค่า

โดยค่าที่ป้อนได้แก่ 1 5 10 6 และ 9

ผลลัพธ์ที่ได้คือ 31